

Bonngoe ba Evangeli

SABATHA THAPAMA

Bakeng sa Thuto ea beke ena, Bala:

Ba-Gal. 2:1–14, 1 Ba-Kor. 1:10–13, Gen. 17:1–21, John 8:31–36, Ba-Kol. 3:11.

Temana ea Khopolo:

“Le ke le phethise thabo ea ka, ka ho ba le khopolo e le ’ngoe, le lerato le le leng, le moea o le mong, le boikutlo bo le bong feela” (Ba-Filipi 2:2).

Monchafatsi Moprosetanta John Calvin o ne a lumela ho hloka kopano le bonngoe ke sebetsa se seholo sa diabolose khahlanong le kereke, ’me a hlokomelisa hore Bakreste ba lokela ho nena likhang joalo ka kotsi. Empa na bonngoe bo lokela ho bolokoa ho sa natsoe ’nete? Nahana ha e ne e ba Martin Luther, ntata nchafatso ea Boprosetanta, e be o ile a khetha ka lebaka la bonngoe ho latola seo a se fumaneng ka pholoho ka tumelo feela ha a ne a tlišoa kapele ho lekhlotla la the Diet of Worms.

“Hoja monchafatsi o ile a inehela le ntlheng e le ’ngoe feela, Satane le makhotla a hae ba ne ba tla fumana tlhoho. Empa ho tiea hoa hae ho sa sisinyeheng e bile mokhoa oa ho neha kereke bolokolohi, le ho qala mongoaha o mocha o betere.”—Ellen G. White, *The Great Controversy*, p. 166. Ho Ba-Galata 2:1–14, re fumana moapostola a etsa sohle se matleng a hae ho fihlela bonngoe ba selikalikoe sa boapostola le hara litoko tse ngata tsa balumeli ba bang ho bo senya. Empa joalo ka ha bonngoe boo bo ne bo le bohlokoa ho Paulose, o latotse ho lumella ’nete ea evangeli hore ho ka rekisoa ka eona ho e fumana. Leha ho na le sebaka sa ho fapana le ka hara bonngoe, evangeli e lokela hore ho se ke ha rekisoa ka eona.

*Bala thutoea beke ena ho lokisetsa Sabatha, 15 Phupu.

Bohlokoa ba Bonngoe

Bala 1 Ba-Korinthe 1:10–13. Sekha see se re bolellang eng ka moo Paulose a neng a lumela hore bonngoe bo bohlokoa ka kerekeng?

Ha a se a shanofalitse mabare-bare a hore evangeli ea hae ha e tsoe ho Molimo, Paulose o lebisa maikutlo a hae ho Ba-Galata 2:1,2 qosong e 'ngoe e etsoang khahlanong le eena. Baruti ba bohata Galatia ba ne ba bolela hore evangeli ea Paulose ha e lumellane le seo Petrose le baapostola ba bang se rutang. Paulose, ba ne ba re, ke mokoinihi.

Karabelong ea hae qosong ena, Paulose o phetha leeto leo a ileng a ba le lona ho ea Jerusalema bonyane lilemo tse leshome le metso e mene ka mora tšokoloho ea hae. Leha re se na bonnete ba hore na leeto leo le etsahetse neng, ha ho leeto mehlang eo le neng le le bonolo. Haeba a ne a tsamaea fatše ho tsoa Antioke ho ea Jerusalema, leeto la limaele tse makholo a mararo le ka be le nkile bonyane libeke tse tharo 'me le ne le tla kenyeletsa mefuta eohle ea mathata le likotsi. Empa, ho sa natsoe mathata ao, Paulose o ile a nka leeto leo, e se hobane baapostola ba mo bitsitse empa hobane Moea o ne o mo isa. 'me ha a le moo, a beha evangeli ea hae kapele ho baapostola.

Hobaneng a ile a etsa joalo? Ruri, e se hobane a ne a na le qeaqeo ka seo a se rutang. O ne a sa hloke mokhoa oa netafetso ho tsoa ho bona. Ha e le hantle, o se a rutile evangeli eo lilemo tse leshome le metso e mene. 'Me leha a ne a sa hloke tumello ea bona kapa kananelo, o ne a leboha tšehetso le khothatso ea baapostola ba bang.

Ka hona, qoso ea hore molaetsa oa hae o fapane e ne e se feela tlaselo ho Paulose empa hape tlaselo le bonngoeng ba baapostola, le ho kereke ka bo eona. Ho tiisa bonngoe ba baapostola e ne e taba ea bohlokoa, hobane karohano lipakeng tsa borumuoa ba Paulose ba Balichaba le kereke e Jerusalema e ne e tla ba le litholona tse bosula. Ka ho se be le kopano lipakeng tsa Bakreste ba Balichaba le ba ba-Juda, “Kreste e ne e tla ba o arohane, 'me le matla ohle ao Paulose a sebelitseng ka oona, le ao a tšepileng ho sebetsa ka oona, khasong ea evangeli ho Balichaba li ne li tla ferekana.”—F. F. Bruce, *The Epistle to the Galatians* (Grand Rapids, Mich.: William B. Eerdmans Publishing Company, 1982), p. 111.

Ke litlha life tse ling tse behang tlokoising kopano ea kereke kajeno? Ha bohlokoa ka ho fetisisa, ka mora ho li hlalosa, re sebetsana joang le tsona? Ke litlha life tse bohlokoa ho feta bonngoe ka bo bona?

Lebollo le Baena ba Bohata

Hobaneng lebollo e le khubu ea taba khohlanong e lipakeng tsa Paulose le Bakreste ba bang ba Bajude? Sheba Gen. 17:1–22; Ba-Gal. 2:3–5; 5:2, 6; Liketso 15:1, 5. Hobaneng ho se thata ho utloisisa hore ba ka lumela seo hore le Balichaba ba ne ba lokela ho feta lebollong pele?

Lebollo e ne e le pontšo ea selekane seo Molimo a se thehileng le Abrahamama, ntata sechaba sa Bajude. Leha lebollo e ne e le la ba batona feela ba litloholo tsa Abrahamama, bohle ba ne ba memetsoe likamanong tsa selekane le Molimo. Pontšo ea lebollo e ile ea neoa Abrahamama ho Genese 17. Sena se hlahlile ka mora teko e kotsi ea ho etsa ngoana le lekhabunyane la mosali oa hae la mo-Egepeta—ho thusa Molimo ho phethahatsa tšepiso ea hae ho eena ea mora.

Lebollo e ne e le letšoao le loketseng la selekane. E ne e ele khopotso ea hore merero e metle ea botho e ke ke ea phethahatsa seo Molimo o se tšepisitseng. Lebollo la kantle e ne e lokela ho ba pontšo ea ho bolla ha pelo (Deut. 10:16, 30:6, Jer. 4:4, Ba-Roma 2:29). Le bontša ho lahla boikhothomoso ha rōna le ho itšetleha ka tumelo ho Molimo.

Nakong ea Paulose, leha ho le joalo, lebollo e ne e le pontšo e theko e thata ea boitsebiso ba bo-sechaba le bolumeli—e seng seo qalong le neng le se bolela. Nako e ka bang lilemo tse lekholo le mashome a mahlano pele ho tsoalo ea Jesu, ba bang ba ratang nahana ea habo bona haholo ba ne ba sa susumetse feela hore bohle bao eleng Bajudeba Palestina ba bolle, empa ba ne ba hloka hore le bohle ba phela linaheng tse ba potileng tse neng li oela taolong ea bona hore ba bolle. Ba bang ba ne ba bile ba lumela hore lebollo ke pasa ea pholoho. Sena se ka bonoa litšoantšong tsa khale tse bontšang ka ho hlaka lintho tse kang, “‘Banna ba bolotseng ha ba theohele Gehenna [liheleng].’”—C. E. B. Cranfield, *A Critical and Exegetical Commentary on the Epistle to the Romans* (Edinburgh: T. & T. Clark Ltd., 1975), p. 172.

E ka ba phoso ho nka hore Paulose o ne a hana le lebollo ka bolona. Seo Paulose a neng a se hanyetsa e ne e le qobello ea hore Balichaba ba inehle tsasa lebollo. Baruti ba bohata ba ne ba re: “‘Ntle le hore u bolotsoe ho ea ka molao oa Moshe, o ke ke oa bolokeha’” (Liketso 15:1). Taba moo, e ne e se hakaalo holima lebollo empa pholoho. Pholoho ke ntho e fumanolang ka tumelo ho Krete feela, kapa ke ntho e fumanong ka kutlo ea botho.

Mohlomong kajeno lebollo ha se taba. Empa ke eng (ha e ba e teng) eo re le kereke re sebetsanang le eona le tšoanang le bothata boo?

Bonngoe hara ho re Tšoane

Bala Ba-Galata 2:1–10. Paulose o re baena ba bohata “ba khukhunetse har’a rōna ba sa lemohuoe, ’me ba nanaretse ho tla hloela tokoloho eo re nang le eona ho Jesu Kreste, ba tle ba re busetse botubong” (Ba-Gal. 2:4). Ke eng seo Bakreste ba lokolohileng ho sona? Bala Joh 8:31–36; Ba-Roma 6:6, 7; 8:2, 3; Ba-Gal. 3:23–25; 4:7, 8; Ba-Heb. 2:14, 15. Ke joang re bang le maiphihlelo a feletseng a tokoloho ee?

Tokoloho, e le tlhaloso ea maiphihlelo a Mokreste, ke taba ea bohlokoa ho Paulose. O sebelisa lentsoe leo hangata ho feta sengoli sefe kapa sefe Testamenteng e ncha, ’me bukeng ea Ba-Galata mantsoe bolokohi le tokoloho a hl;aha makhetlo a ’maloa. Tokoloho, leha ho le joalo, ho Mokreste e bolela tokoloho ho Kreste. Ke monyetla oa ho phela bophelo bo se nang litšitiso ho Molimo. E kenyeletsa tokoloho ea ho ba makhoba a litakatso tsa rōna tsa sebe (Ba-Roma 6), tokoloho thohakong ea molao (Ba-Roma 8:1, 2), le tokoloho matleng a lefu (1 Ba-Kor. 15:55).

Baapostola ba ile ba hlokomela hore Paulose o abetsoe ho bolella ba sa bollang evangeli, joalo ka ha Petrose a abetsoe ba bolotseng” (Ba-Gal. 2:7). See se bolela’ng ka mofuta oa kopano le ho se tšane ho ka hara kereke?

Baapostola ba ile ba ananela hore Molimo o bitsitse Paulose ho ruta evangeli ho Balichaba, joalo ka ha a bitsitse Petrose ho ruta ba-Juda. Liketsahalong ka bobeli, evangeli e ne e tšoana, empa tselo e e neng e behoa ka eona e ne e itšetlehile bathong bao baapostola ba neng ba ba ruta. Se fumanoang temaneng ena “ke bohlokoa ba ho hlokomela hore mokhoa o le mong o tšoanang o tlameha ho utlhoa ka ho fapana le ho ba le matla a fapaneng a tšusumetso maemong a fapaneng le meetlong e fapaneng. . . . Ke bonngoe bona ba Bokreste boo ka kotloloho e le bonngoe le ho fapaneng.”—James D. G. Dunn, *The Epistle to the Galatians* (Peabody, Mass.: Hendrickson Publishers, Inc., 1993), p. 106.

Re lokela ho buleha a kae mekhoeng ea boevangeli le ho paka e re tlosang “libakeng tsa rōna tsa botsitso”? na ho n le mekho e meng ea bo-evangeli e khathatsang? Ha e ba ho joalo, ke efe, hobaneng e u khathatsa, ’me na ha u hloke ho bula kelello ea hao ka lintho tsee?

Ho Tobana Antioke (Ba-Gal. 2:11–13)

Nakoana ka mora ho etela Jerusalema ha Paulose, Petrose o ile a etela Antioke e Syria, sebaka sa kereke ea pele ea blichaba le motheo oa liketshahalo tsa borumuoa ba Paulose tse hlalositsoeng ho Liketso. Ha ale moo, Petrose o ne a ja ka bolokolohi le Bakreste ba Balichaba, empa ha sehlopha sa Bajudese fihla ho tsoa ho Jakobo, Petrose—ka ho tšaba seo ba ka se nahanang—a fetola boitšoarō ba hae ka ho phethahala.

Hobaneng Petrose a ne a lokela ho tseba betere? Bapisa Ba-Gal. 2:11–13 le Liketso 10:28. Ketso ea hae e re bolella eng ka moo setso le litloaelo li ka bang matla kateng maphelong a rōna?

Ba bang ka phoso ba lekanya hore Petrose le Bajude ba ba bang ba ile ba khaotsa ho latela melao ea Testamente ea Khale e malebana le lijo tse hloekileng le tse sa hloekang. Sena leha hole joalo, ha se bonahale e le taba. Haeba Petrose le Bakreste ba Bajude ba ne ba lahlile melao ea sejuda ea lijo, mororo o moholo ka hara kereke o ka be o ile oa latela. Haeba ho joalo, ho lokela e be e kae-kae ho na le tlaleho ea teng, empa ha e-eo. Ho ea bonahala hore taba e le ho ja tafoleng le Balichaba. Hobane Bajude ba bangata ba ne ba bona Balichaba bas a hlokoeka, e bile tloaelo ho bang ho qoba kopano le Balichaba ka hohle ka moo ho ka khonehang kateng. Petrose o ne a loantsane le taba ena ka bo eena, 'me e bile pono e tsoang ho Molimo e mo thusitseng ho e bona hantle. Petrose a re ho Kornele, molaoli oa lebotho la Roma, ka mora ho kena ntleng ea hae, “Lea tseba hobane motho oa Mojudeha a lumelloe ho kopana le Molichaba, leha e le ho kena ha hae, empa Molimo o nkelelitse hobane ke se ke ka re, motho e mong o litšila, leha e le hore, ha a hloeka” (Liketso 10:28). Leha a ne a tseba betere, o ne a tšaba ho utloisa batho ba habo bohloko hoo a ileng a chechela morao mekhoeng ea hae ea pele. Ke moo khoheli ea setso le moetlo e leng sona bophelong ba Petrose. Paulose, leha hole joalo, a bitsa liketso tsa hae ka seo li leng sona: lentsoe la se-Gerike le sebelisitsoeng ho Ba-Galata 2:13 ke boikaketsi. Le Barnabase, o rialo, o “ile a hulangoa ke boikaketsi ba bona”. Mantsoe a matla ho tsoa ho monna oa Molimo ho ea ho e mong.

Hobaneng ho le bobebe hoba moikaketsi? (Na ha ho joalo, mohlomong, hore e be re ifoufatsa hore re se bone mefokolo ea rōna ha ka thahasello re supa mefokolo ho ba bang?) Ke boikaketsi ba mofuta ofe boo u bo fumanang bophelong ba hao? Ha bohlokoa ka ho fetisisa, ke joang u ka bo hlokomelang le ho bo felisa?

Khathatseho ea Paulose (Ba-Gal. 2:14)

Boemo ba Antioke bo ne bo hloabaetsa: Paulose le Petrose, baetapele ba babeli ka kerekeng, ba ne ba le khohlanong e bonahalang. 'Me Paulose ha a siee letho ha a botsa Petrose ho jara tsa boitšoaro ba hae.

Ke mabaka afe ao Paulose a a fanang ka ho toba Petrose hara batho? Ba-Gal. 2:11–14.

Joalo ka ha Paulose a bone, bothata e ne e se hore e be Petrose o khethile hoja le baeti ba tsoang Jerusalema. Meetlo ea mehlang eo ea khale ruri e ka be e qobeletse hore ho be joalo. Taba e ne e le “nete ea Evangeli.” Ke hore, e ne e se taba ea kopano kapa ketso ea ho ja. Liketso tsa Petrose, ka tsela e tileng, li khopamisitse molaetsa ohle oa evangeli.

Bala Ba-Galata 3:28 le Ba-Kolose 3:11. Ke joang 'nete e litemaneng tsee e re thusang ho utloisisa karabelo e matla ea Paulose?

Nakong ea kopano ea Paulose Jerusalema le Petrose le baapostola ba bang, ba ile ba fihlela geto ea hore Balichaba ba ka natefeloa ke lithohonofatso tsohle ho Krete ntle le hore pele ba fete tlasa lebollo. Ketso ea Petrose joale e lahlela tumellano eo matjoing. Moo pele Bakreste ba Bajudele ba Balichaba ba neng ba kopane ka boemong bo bulehileng ba khumamelo, joale phutheho e ne e arohane, 'me sena se ne se fupere taba ea ho arohana ha kereke ka moso. Ka pono ea Paulose, boitšoaro ba Petrose bo ne bo bolela hore Bakreste ba Balichaba ke balumeli ba hlahang bobeling, 'me o ne a lumela hore liketso tsa Petrose li ne li tla tlisa khatello e matla holima Balichaba ho lumellana haeba ba ne ba batla hoba le maiphehlelo a feletseng a kopano. Ka hona Paulose o re, “Hleka uena, u leng mo-Juda, ha u etsa ka mokhoa oa Balichaba, e seng ka oa ba-Juda, le phehellela'ng Balichaba ho etsa ka Bojude na?” (Ba-Gal. 2:14). Polelo “ho phela ka mokhoa oa ba-Juda” e ka tolokoa e le ho etsa “se-Juda.” Lentsoe lena e ne e le polelo e tloalehileng e neng e bolela ho “amohela mokhoa oa se-Juda oa ho phela.” E ne e sebelisoa ho ho Balichaba ba neng ba ea synagogueng le ho nka karolo litloaelong tsa Bajude. E ne e le lebaka hape leo bahanyetsi ba Paulose ba Galatia, bao a ba bitsang baena ba bohata, bao hangata ba bitsoang “Ma-Judaizer.”

Joalo ka ha e ka liketso tsa Petrose li ne li se mpe ho lekana, Barnabase o ile a nkeha ke boitšoaro bona, le eena—motho e mong hape ea lokelang e be o ne a tseba betere. Mohlala o hlakileng oa matla a “tšusumetso ea methaka”! ke joang re ka ithutang ho itšireletsa ho re re se ke ra hulanyetsa tseleng e fosahetseng ke ba re potileng?

Ho Ithuta Haholoanyane:

Ho ithuta haholoanyane tabeng ea bonngoe le hose tšoane ka kerekeng, bala Ellen G. White, “*Investigation of New Light*,” pp. 45, 47, ho *Counsels to Writers and Editors*; “*An Explanation of Early Statements*,” p. 75, ho *Selected Messages*, book 1; “*Tactfulness*,” pp. 117–119, ho *Gospel Workers*; le “*Manuscript Release 898*,” pp. 1092, 1093, ho *1888 Materials*, vol. 3. “Le banna ba hloahloa, ha ba tlohella ka bo bona, ba ka etsa liphoso tse kholo. Ha boikarabello bo matla bo behoa lisebelisoeng tse batho, maemo a hae a phahama a ho susumetsa le ho laola, ke moo boitšoaro ba hae bo ka senyang likelello le lipelo ha a sa latele ka hloko tsela ea Morena. Antioke Petrose o ile a hloleha methehong ea botšepahi. Paulose o ile a lokela ho ba khahlanong le boitšoaro ba hae phatlalatsa. Sena se ngoliloe hore ba bang ba fumane molemo ho sona, le hore thuto e tle e be e tlhokomeliso e mahlonoko ho banna ba maemong a phahameng, hore ba tle ba se ke ba hloleha botšepeling, empa ba be haufi le metheo.”—Ellen G. White Comments, *The SDA Bible Commentary*, vol. 6, p. 1108.

Lipotso tsa Puisano:

1. Ke batho ba fokolang haholo ba thabelang ho tojoa, empa ka linako tse ling ho a hloka hahala. Ke maemong afe moo kereke e khalemang liphoso le ho khalema bao a ba sa amoheletse khalemelo?
2. Ha kereke ea Masala a Baleti e ntse e hola ho pharalla le lefatše, e ntse e fapana ka nako e tšoanang. Ke likhato life tseo kereke e ka linkang ho etsa bonnete ba hore bonngoe ha bo lahlele le hara ho se tšoane hoo? Ke joang re ka ithutang ho amohela le hona ho natefeloa ke ho se tšoane ha meetlo mahareng a rōna, ha ka nako e tšoanang re ntse re bolokile bonngoe?
3. Ha re arolelana evangeli moetlong o fapaneng, ke lintlha life tse bohlokoa tse sa hlokeng ho fetoha, le tse ka fetohang? Ke joang re ithutang ho hlalohanya lipakeng tsa se lokelang ho sala le seo ha ho hlokeha se lokelang ho lahloa?

Kakaretso:

Ho phehella ha ba bang ba Bakreste ba Bajude hore Balichaba ba lokela ho bolla e le hore e be balateli ba sebele ba Krete ho ile ha beha tšoso e kholo bonngoeng ba kereke ea pele. Ho e-na le ho lumella taba ena ho arola kereke ho ba lihlopha tse fapaneng, baapostola ba sebetsa 'moho, ho sa natsoe likhohlano tse mahareng a bona, ho netefatsa hore 'mele oa Krete o lula o kopane le ho tšepahalla 'nete ea evangeli.

